JAK WSPIERAĆ PROCES PRZYGOTOWANIA DZIECKA DO NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ W WARUNKACH DOMOWYCH

Wspomaganie dojrzałości szkolnej (propozycje ćwiczeń).

- Wykorzystanie materiałów, przedmiotów, zabawek i przyborów będących na wyposażeniu gospodarstwa domowego.

Motoryka duża:

- codzienna, poranna gimnastyka (na bazie pomysłów z np. aplikacji „morning exercises" czyli „Poranne ćwiczenia dla dzieci".)
- jeśli mieszkasz na wsi (masz swoje podwórko) lub możesz bezpiecznie wyjść z rodzicem na spacer do lasu to możesz tam wykorzystać następujące propozycje: zabawa w berka, w klasy, wyścigi, skakanie na skakance, skakanie przez gumę; możesz zabrać hulajnogę lub poćwiczyć rzuty do celu.
- pomoc w wiosennych porządkach na terenie domu, mieszkania, podwórka,
- dla użytkowników konsoli PS lub XBOX – gry i aplikacje do skakania, ćwiczenia oraz tańca (np."Just dance").

Motoryka mała:

- kolorowanie obrazków,
- rysowanie pod dyktando,
- malowanie rękami po dużych powierzchniach,

- wyklejanie skrawkami kolorowego papieru wzorów obrazków,
- wyklejanie plasteliną wzorów obrazków,
- zabawy piaskiem kinestetycznym,
- zabawy i modelowanie z plasteliny/masy solnej/mas plastycznych,
- wycinanie nożyczkami,
- gra w bierki,
- segregowanie np. klocków wg koloru lub wielkości, (przy okazji doskonalenie umiejętności klasyfikowania),
- pomoc w przygotowywaniu prostych potraw (ugniatanie ciasta, mieszanie składników, układanie dodatków na kanapkach itp.).
- przygotowanie i prowadzenie na balkonie „miniogródka”,
- doskonalenie sprawności manualnej dziecka również podczas czynności dnia codziennego, np. zapinanie i odpinanie guzików, składanie skarpet, sprzątanie drobnych zabawek lub ich grupowanie według wskazanej cechy, nawlekanie koralików itp.

Koordynacja wzrokowo-ruchowa:

- gra w klasy,
- gra w kolory,
- chodzenie po wyznaczonej linii (w domu lub podczas spaceru),
- domowa gra w kręgle (z wykorzystaniem lekkich przedmiotów i małej piłki pod nadzorem rodzica).
- zabawy z piłką, balonem, woreczkiem, obręczą – podrzucanie, łapanie, toczenie;
- samodzielne ubieranie się, rozbieranie;
- naśladowanie ruchów, mimiki innych osób (zabawa w "lustro");
- rozpoznawanie przedmiotów przy pomocy zmysłu dotyku;
- kreślenie linii, łuków, kół, szlaczków – w powietrzu, na papierze, tablicy, w piasku, na dywanie, po gęstej warstwie kleju (kredką, ołówkiem, kredą, palcem, pędzlem, pisakami, piórkiem, kłębkiem waty, patyczkiem, dłonią); dopasowywanie elementów o tych samych kształtach.

Percepcja wzrokowa:

- zabawa w „Co zniknęło?” – na stole leży klika przedmiotów codziennego użytku znanych dziecku, po kilkunastu sekundach obserwacji dziecko zakrywa oczy, a dorosły ukrywa jeden z nich: zadaniem dziecka jest rozpoznanie, który z przedmiotów został ukryty,
- wyszukiwanie różnic pomiędzy pozornie takimi samymi obrazkami (np. wydrukowanych z internetu),
- wyszukiwanie braków na obrazkach,
- układanie wzorów z klocków według wzoru,
- nawlekanie koralików według ustalonej kolejności,
- wyszukiwanie na spacerze wybranych elementów w otoczeniu, np. samochodów w kolorze czerwonym,
- łączenie kropek, by utworzyć rysunek, (samodzielnie przygotowane lub wydruk z propozycji internetowych),
- układanie puzzli,
- zabawy konstrukcyjne, majsterkowanie.

Percepcja słuchowa:

- powtarzanie rytmu wystukiwanego przez dorosłego,
- określanie głosek występujących na początku i na końcu słowa,
- wyszukiwanie wyrazów na określoną głoskę i wyróżnianie wyrazów w zdaniu,
- „Domino słuchowe” – wymyślanie słów rozpoczynających się na ostatnią głoskę występującą w słowie wcześniej podanym, np., „ robot -> tata -> auto itd.
- wyszukiwanie charakterystycznych odgłosów podczas spaceru, np. maszyn pracujących, samochodów, ptaków, itp.,
- rozpoznawanie odgłosów zwierząt zarejestrowanych na nagraniu,
- zabawa w ciuciubabkę,
- zabawa w zimno–ciepło.

Podstawowe umiejętności matematyczne:

- przeliczanie przedmiotów,
- ćwiczenia w dodawaniu i odejmowaniu na konkretach w zakresie 10,
- porównywanie zbiorów (więcej, mniej, tyle samo),
- układanie wg ustalonej zasady (od najdłuższego do najkrótszego, od najmniejszego do największego, od najcięższego do najlżejszego itp.),
- ćwiczenia „o ile mnie, o ile więcej".

Orientacja kierunkowa i przestrzenna:

- obrysowywanie (na papierze) części ciała w połączeniu z ich nazywaniem;
- zwracanie się do dziecka w ciągu dnia z częstym stosowaniem określeń „lewo", „prawo": podaj mi prawą rękę, lewą nogę, zawiąż kokardkę na lewej sznurówce, itp.
- Stawianie zadań wymagających orientacji w kierunkach występujących w otaczającej dziecko przestrzeni, np.: skręcamy w bok, jedziemy do przodu, podaj zabawkę, która leży na półce, połóż łyżeczkę obok filiżanki, pokaż piłkę, która leży pod stołem. - orientację w przestrzeni ułatwiają zabawy takie jak: zabawa w „ciepło i zimno", szczególnie, gdy będziemy w niej używać określeń: idź do przodu, w prawo, prosto i dalej prosto, itp.
- dla 6-7 latka można zastosować zabawę zegarową, która polega na układaniu ręki prawej i lewej na określonych cyfrach na tarczy zegara, narysowanej na planszy papieru. Następnie dziecko przemieszcza ręce zgodnie z instrukcją, np. połóż lewą rękę na cyfrze 7, a prawą na cyfrze 3, przenieś lewą na 1, prawą na 9, itp.
- osoba stojąca naprzeciw dziecka wykonuje określone ruchy, np. podnosi prawą rękę, stoi na prawej nodze, dotyka lewą ręką prawego ucha, itp. Dziecko naśladuje dokładnie czynności wykonywane przez osobę stojącą twarzą do dziecka. Zadaniem dziecka jest dokładne naśladowanie ruchów (powstaje układ odbicia zwierciadlanego). Dziecko może również naśladować ułożenie kończyn osoby narysowanej na obrazku, np. obie ręce opuszczone w dół, lewa ręka wyciągnięta w bok, prawa ręka dotyka lewego oka, itp. - ćwiczenia w określaniu stosunków między przedmiotami za pomocą terminów: na prawo, na lewo, na górze, na dole, nad, pod, obok, poniżej, powyżej, między, wśród, itp.

- bierzemy dwa przedmioty (miś, lalka), kładziemy je w wybranych miejscach i prosimy dziecko, aby określiło, gdzie leży lalka w stosunku do misia. Liczbę przedmiotów należy stopniowo zwiększać. - określanie przez dziecko wzajemnych relacji między przedmiotami na wydzielonej i ograniczonej płaszczyźnie, np. blat stołu, tablica, dywan, itp. Rozmiary przestrzeni stopniowo zmniejszamy, dochodząc do kartki odpowiadającej wielkości zeszytu.
- układanie tematycznych obrazków z luźnych elementów („Miasto", „Praca w ogrodzie", „Wakacje nad morzem") na tablicy korkowej, blacie stołu, itp.
- układanie różnego typu klocków, składanek, puzzli: - na podstawie wzoru, - z pamięci, po krótkiej ekspozycji wzoru, - wg instrukcji słownej, bez wzoru. (o stopniu trudności decyduje w układankach: liczba części, sposób pocięcia obrazka, koloryt obrazka, treść obrazka i sposób jej przedstawienia).
- zaznaczanie na kwadracie: lewego górnego rogu, prawego dolnego, itp. W innym wariancie tego ćwiczenia rogi w kwadracie są pomalowane na różne kolory, a dziecko określa, np. położenie „zielonego rogu", „czerwonego rogu", itp.
- wykreślanie „pod dyktando" elementów uzupełniających rysunek z uwzględnieniem pojęć opisujących lokalizację w przestrzeni. Polecenie: przyjrzyj się obrazkowi (należy przygotować prosty kontur domu bez okien i drzwi). Na schemacie domu narysuj: na środku drzwi, na prawo od drzwi duże okno, na lewo małe okienko, na lewej stronie dachu komin, nad kominem dym. Na drzewach dorysuj brakujące gałęzie – najpierw z prawej, potem z lewej. Z prawej strony domu narysuj płot. Dorysuj także promyczki słoneczne – na górze, na dole, na prawo. Nad chmurką narysuj ptaki.
- dyktando graficzne – polega na prowadzeniu linii na papierze kartkowanym Polecenie: poprowadź linię: 3 kratki w dół, 4 kratki w prawo, 1 kratkę w górę, itp. Efektem poprawnie wykonanego ćwiczenia jest rysunek.
- labirynt – prowadzenie drogi, którą trzeba pokonać, aby dotrzeć do określonego punktu.

Rolą rodziców w przygotowaniu dziecka do szkoły jest:

• zadbanie o prawidłowy rozwój fizyczny;

• dbałość o wymowę dziecka i odpowiedni zasób słownictwa (rozmowa, opowiadanie dziecku, wspólne śpiewanie, czytanie, zadawanie pytań i odpowiadanie);

• wyrabianie umiejętności słuchania, koncentracji uwagi (wykonywanie drobnych prac);

• rozwijanie logicznego myślenia i zapamiętywania (obserwacja zjawisk, rozmowy, wyciąganie wniosków);

• wyrabianie umiejętności spostrzegania, analizowania, syntetyzowania (puzzle, historyjki obrazkowe);

• uczenie samodzielności w samoobsłudze i jej egzekwowanie;

• nauczenie poszanowania rzeczy własnych i cudzych;

• nauczenie współdziałania w grupie, podziału obowiązków;

• motywowanie do nauki, poprzez pokazywanie dziecku wymiernych korzyści płynących z uczenia się;

• stworzenie dziecku odpowiednich warunków do nauki i pracy (własne biurko, pokój, cisza, uregulowany tryb życia).

Jakich błędów unikać?

• chowanie zabawek lub pozbywanie się ich – wymaga się od dziecka nagłej dorosłości, burzy się jego dotychczasowy świat i pozbawia poczucia bezpieczeństwa;

• straszenie szkoła lub nauczycielami – dziecko będzie kojarzyło szkołę i nauczycieli z czymś przykrym;

• okazywanie lęku przez rodziców – to pozbawienie dzieci poczucia bezpieczeństwa i braku oparcia;

• nadmierne ambicje rodziców – mogą wywołać u dziecka poczucie niższej wartości, zachwianie wiary we własne możliwości i lek.

Opracowała: Iwona Namyślak